

శ్రీ

హయగ్రీవా బుడవ.

శ్రీసన్తానసుమసన్తాయమానహయగ్రీవదృక్సన్తాన

నిరస్తరనిర్దళదానవసానపరవశమనోపిభిక్షేర

శ్రీవేదాన్తముత్తావళీపరిష్కృతహయ

కస్థరకస్థరేణబెల్లంకొండ్లపనామ

కరామారాయకవినావిరిచితః

SL No. 805
7419

వేదాన్తకొస్తుభాఖ్యోయంగ్రన్ధః.

బాపల్లపురీమధ్యవిద్యోతమానాయామ్ భారతీవిలాస

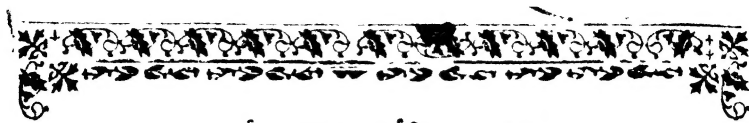
ముద్రాక్షరశాలాయామ్ సమ్యక్స్మృదాపితో

విజయతెలమామ్.

ఏతన్మూల్యంకలాపతుప్తయమ్.

1910

శ్రీమతెహయగ్గీ నాయనమః

శ్రీవేదాంతశాస్త్రాబ్ధికాస్తభమణినా

ఆదిహృదయతే.

శ్లో. బ్రహ్మజ్ఞాతుశమదమవిరాగాదియక్తోముముఖం
 ద్వేదాంతానాం నికేతిధిషణస్సంవిద్యాద్యపిచారమ్
 ద్విశ్యంసంప్రయతిఉదయతేనర్దతేహయతే
 ద్విప్రుబ్రహ్మేత్యయముఖనిషద్రాజమార్గః పురాణః.

1

శ్లో. బ్రహ్మవిష్ణుః శకుపతిరిభాస్యః కుమారోర్మ-ఇందు
 ర్వహ్నిర్వాయుర్ధరణిరుదకంప్ర్యామనారాయణోపి
 రామః కృష్ణోహిమధ్యమదగ్ధీర్భారతీశ్రీర్భవానీ
 గంగాశ్యఽత్థస్సకలమపిసబ్రహ్మద్వైత్యంహిజన్యమ్.

2

శ్లో. పశ్యత్యేతత్సకలమపియోయశ్చసర్వాస్తరాత్మా
 యస్మిన్విశ్వంవిరచితమిదంమాయయాథవనైల్యమ్
 ఏకోవ్యాపీగగనమివయోనెకవద్భాత్యుపాధి
 వ్రాతైరాత్మాశ్రుతిమకుటగంబ్రహ్మసోయంసచాన్యత్.

3

శ్లో॥ నమూమాయాంకం లజగతుకారణం బ్రహ్మవిద్య

దేవమూహకలయతుకథంజ్ఞా పూర్వాంవిస్వప్తిమ్

జ్ఞాత్వాకుమ్భంకలయతికులాలోపినంకల్పబుద్ధా

తస్మాన్మాతృయోషహితమమృతంకారణం బ్రహ్మస్వమే.

4

శ్లో॥ యస్యశస్త్రస్తభవతిభవనెకుమ్భవజ్జన్యమేవ

త్యైతదాప్యస్తేషినిగమతోద్యశ్యమాయానహేతుః

సత్యేనంస్యాత్కథమివపరఃకారణంతస్వికాగో

మాయామేనామృరిణమయతి బ్రహ్మలోకాత్మనాహి.

5

శ్లో॥ పృథ్వీద్రష్టోర్నభవతియతోన్యోన్యధర్మప్రసంగ

శ్చాయాదీప్యోరివభవతినోద్రష్టృపృథ్వీంబృహత్తత్

యంజ్ఞేయంభవతితదిదంబ్రహ్మవైసోయమాత్మా

వేదాంతోఘోషదతితదిదంతత్త్వమద్వైతమేవ.

6

శ్లో॥ బానాత్పృథ్వీంస్థమపియదయంవెదనై సంపగోయ

తస్మానాత్మానిగమమకుప్తేర్గీయతేస్వప్రభోయమ్

జ్ఞానాత్మాయంయదపిభవతిజ్ఞేయతానాస్యతస్మా

ద్భానంజ్ఞేయంసభవతిహికాబ్రహ్మతస్మాద్దృగవ.

7

శ్లో॥ జ్ఞాతృజ్ఞానేపృథగితిసవామన్యతాంయత్స్వరూపం

జ్ఞాతుర్జ్ఞానంసుమపితత్తచ్చిదానద్దతత్మా

మాయాయాస్తద్వికృతిజగతోవాసుఖింసన్వరూపం

నాపిజ్ఞానంతదిదముభయప్రబృహ్మనాకంబడంహి.

8

శ్లో. ఆత్మాసత్యోభవతివిహతిర్నాస్యకాలత్రయేయ
తస్మాదస్యత్సకలమపిచాసత్యమేవాత్మభావమ్
దృశ్యస్యాత్మాకలయతులయంజన్మచద్రప్తృభావా
ద్విష్టుస్తస్యాయతుత్తదుభయంకోహి నాన్యోన్యవేత్తా.

శ్లో. సత్యంజ్ఞానంసుఖమితీతుయల్లఘ్నితంవేదనాచా
బ్రహ్మైవేదంతదిహభవనైసర్వభూతప్రవిప్లమ్
ఘోలాధ్యాసాత్సురసరపశుత్వాదిజాత్యాశ్రయంస
ద్విష్టుశానద్రుహిణభరతాశ్వాదినామానిధతై.

10

శ్లో. లిక్ష్ణాధ్యాసాత్తదధవిదధజ్జీవభావంకృతాశాం
ఖదంమోదంఫలమనుభవత్సంసరద్వావిభాతి
మాయాధ్యాసాదధతువిదధత్సాజ్ఞానామేశభావం
స్వాపేజ్ఞానంసుఖమనుభవన్మూఢవత్సంవిభాతి.

11

శ్లో. మాయామాత్రంతదిదమఖలంసద్వితీయంవిధాతుం
నబ్రహ్మోష్టేగుణమివఫశీస్వాత్మనామాయయోధా
అదైవోతస్మిన్కాకేనుపిసబుధైర్భృశ్యతేవాసుషా
జ్ఞాతేపర్వగుణావతతోబ్రహ్మనత్యాద్వితీయమ్.

12

శ్లో. అజ్ఞానెనోరగమివగుణేనిద్రయాస్వాత్మనీవ
వ్యాఘ్రాహ్యోదింజగదపివరైబ్రహ్మణీప్రేక్ష్యమాహాత్
త్రస్యత్యజ్ఞోభవతిహిభయంయద్వితీయాన్నరస్య
ప్రాజ్ఞోఽదైవతంబృహదనుభవన్నాకుతచ్ఛద్విభేతి.

13

శ్లో. ద్రష్టుం శోతుం పరికలయితుం యత్ర వస్త్యస్తేనాస్య
 దూభమాఽఽత్రాసానమృతమభయం బ్రహ్మ మోదస్వరూపమ్
 నాస్త్యత్పైయత్సుఖమపియతోమర్త్యమల్పం తదల్పం
 దైవతం హితావాఽనుభవతినదాఽఽత్రానమేవాత్మవేదీ. 14

శ్లో. బ్రహ్మైవై శత్రుకలభవనం బ్రహ్మణి ప్రోదితం య
 న్నాయాశక్తైః పవనవతతశ్చమ్బరైబుశ్చదాఘః
 జాతస్తాయంశకిముమరుభూలగ్నసూర్యాంశుజాతం
 సూర్యాంశుస్త్వాన్నకిముసలిలం బ్రహ్మ సర్వాత్మకస్తత్. 15

శ్లో. అజ్ఞానాయజ్జగదివవిభాత్యైతదాభాతివిజ్ఞ
 స్యాత్తేత్రవేతిధుః పమివజడస్యోరగోష్ఠస్థరజ్జాః
 రజ్జోనగోనభవతియథాజాతుకాలత్రయేపి
 బ్రహ్మైత్యనం నభవతిజగద్భ్రహ్మతస్మాత్సదైకమ్. 16

శ్లో. వృద్ధిహాసప్రమఖవికృతివాతహీనంతరైత
 ద్భ్రహ్మాఽభేదంశుతిరితివదత్యేకమేవాద్వితీయమ్
 యోవైదైతశ్చేవతిసపుమాబ్రహ్మవిద్యబ్రహ్మవాయ
 ద్భ్రహ్మైతాత్మానహిపరమతోద్రష్టువస్త్యాత్మసూప్తి. 17

శ్లో. బ్రహ్మవాప్తుః ప్రుభవతినవాపఞ్చకంచెద్ద్రియాణాం
 గభవ్రాకృతిరవరసాస్సన్తిరబ్రహ్మణోయత్
 లిక్తాభావాత్ప్రభవతిపుసూన్నానుమానసవైత్తం
 బ్రహ్మైతత్తద్భవతివిదితంశాస్త్రీయోనీతిశాస్త్రీ. 18

శ్లో. శాస్త్రేణైవప్రవిమలహృదాఙ్గాయతేబ్రహ్మపుంసా
 బ్రహ్మజ్ఞానకరణమనఘంశాస్త్రదీప్తమనస్తత్
 సావ్యస్తంచైతత్కలయితుమిదంనైవశక్నోతికిన్తు
 సావ్యస్తానైస్సురతిపరమానస్తరూపంస్వయస్తత్. 19

శ్లో. జ్ఞేయంజ్ఞాతుమ్భవతికరణంజ్ఞాతురతాశయాది
 జ్ఞాతారస్తంభవతుకరణంజ్ఞాతుమేవన్నకస్య
 ఆత్మజ్ఞానంకరణజనితంనైవచైత్రస్యలోకే
 వ్యాపారాత్పాఞ్శురతికరణప్రైవసిద్ధోయదాత్మా. 20

శ్లో. దృశ్యాదస్యఃకరణవశతోద్రష్టుమిచ్ఛేదదృష్టం
 దృష్టాఽఽత్మానంకరణవశతోద్రష్టుమిచ్ఛేత్కథంవా
 యస్వంద్రష్టంకలయతిభూమాసోయమాత్మాహిదృష్టో
 నిత్యంస్వేనత్యుభయకరణవ్యాప్తిర్నాత్మనిన్యోత్. 21

శ్లో. ఆత్మత్వేనప్రతిగతమథావిద్యయాదెహచిత్త
 ప్రాణావ్యక్తేన్ద్రియచయమయానాత్మబృన్దంచరేణ
 విద్యాఽఽత్మత్వాదవనిపపదాన్నీచవద్భంశయస్తీ
 సత్యాత్మస్వప్రతిగతికృతాసాధనత్వమ్ప్రియాతి. 22

శ్లో. దెహప్రాణేన్ద్రియహృదయఃకారణాన్యవనాత్మా
 దృశ్యత్వాదిత్యముముఖనిషన్నెతినేతీతివాక్యైః
 ఆత్మానంస్వంసముపదిశతీత్యేషవేదాస్తవేదో
 విద్యాపైషానిగమమకుఁపైరెవచోత్పదనీయా. 23

శ్లో. తస్మాత్పశ్యేతథసతిపుసూనెషుతాత్మాపరస్తు

ద్రష్టృవాక్సీద్ద్రియమపిహృదాదృశ్యతేయన్నచాత్మా
సోహృచ్చాత్మాయడిదమమునాదృశ్యతేచాపిపుంసా
మచ్చిత్తంమగ్నగితితలఃకిన్నజానాతిలోకః.

24

శ్లో. ఆత్మానోయంకరణరహితస్సర్వమేషప్రవేశ

న్వాపేసర్వంకరణరహితఃకిన్నజానాతిలోకః
యద్యాత్మాయంకరణవశతోవేత్తిశృశ్యంప్రవిద్యా
త్కేనాయంతత్కరణమిసోన్యాత్పప్రకాశః.

25

శ్లో. ఆత్మస్యస్థితిలభిపరవిరైర్దృగ్నిర్నశమ్వా

నోనోభాభోహృదయమిదంనద్ద్రియంవాసబుద్ధిః
భాంతంసర్వస్తమసువిలాత్త్యస్యభాసాసమస్తం
భావత్వైకంశ్రుతిరితి సతీమూర్ధ్నిరత్నంబిభర్తి.

26

శ్లో. స్థూలాత్సూక్ష్మాలోప్యయమణుతరోణోశ్చభాదేపదార్థా

దృశ్యాత్తస్మాత్సక్తకలసుగమోనైషజాతోమహాత్మా
ఏతత్పితౄకలనవశతఃకార్యభూతేప్రపక్షే
సతాస్ఫూర్తిర్వదతుతమిమంకోన్వసస్తంసచేతాః.

27

శ్లో. యశ్చాస్తంవదతితమిమంసోయమాత్మైవవక్తా

సోసకస్యాచ్చేద్యనతిరసనానర్జితశ్చాపివక్తా
తస్మాత్సస్తంతమిహకలయేవోఽభయంనష్టియాతుం
సోతంవిద్యాదిహయదిప్రమాణదుస్తరాంచూలిభీతిమ్

28

శ్లో. యస్యాత్మా చంతమపరమం చానుదేశంఽభిన్నం
 భ్రాన్త్యాచప్రేభయమరభవేదేశశశ్వస్తురస్తమ్
 ఈశావసాత్తచ్చలతితిపఃసాధ్యసాత్సస్తవత్య
 ప్యకొకహ్నిద్విమాతిశకభృద్భాతిమృత్యుఃపరైతి

29

శ్లో. సర్వజ్ఞోయంసకలజగతీసెతుకృత్సర్వకారీ
 సర్వేశానస్సకలదయితేస్సర్వసంసేవనీయః
 సర్వస్యాత్మాసకలభవసర్వకామస్సర్వ
 స్సర్వోత్కృష్టస్సకలపరమస్సర్వశాస్తామహీయాన్.

30

శ్లో. తన్నిశ్వాసాస్సకలనిగమాసాంగశత్రైతిహాసా
 వెదాన్తాశ్చద్రుహిణముఖరాజస్తప్రాప్రాణిసశ్చ
 ప్రాణాభూతాన్యవనిమరుదమ్బ్వగ్నిభాఃకేతిలోకీ
 కాలస్సర్వంచతస్సుదితంకావపికిఞ్చోద్భతాన్తి

31

శ్లో. వాచాతన్త్యాగిసితమిదమితోనామభిర్దామభిశ్చ
 బ్రహ్మద్యోస్సైకలయతిబలింస్వానురూపంహిలోకః
 సంకల్ప్యాయంసకలమభవత్స్వామహంవిశ్వమేనం
 విశ్వేనాయమ్భవతితనుమాన్యచ్చవిశ్వాత్మకస్తత్.

32

శ్లో. ద్యౌర్ధాస్యద్యుమణిరయణశ్చక్షురాన్యంహుతాన్య
 శ్రోత్రంకాష్ఠాజతరముదధిర్మాసనంశీతరశ్మిః
 నాభిర్వ్యమషీతిరపిపదాబాహువ్రాణోకపాలా
 వాహ్నిరద్యుఃక్షీతిధరగణశ్చాస్థిసంఘోవిరాజః.

33

శ్లో. సర్వస్థూలోపధికలసతస్సర్వతః పాణిపాద

శోత్రాక్షృత్యోదరగళభుజాశీర్షజంఘోరుజానుః

సర్వాసూక్ష్మానయముపగతస్సర్వభోక్తాచసర్వ

ద్రష్టాసర్వంకలయతిపుమాహేమగర్భాభిధానః.

34

శ్లో. భోగ్యాభోగానపిచసకలాంశోపచంహృత్యభోక్తౄణా

స్వస్మిన్నవ్యాకృతిపదయుతేప్రాజ్ఞతత్త్వస్యననై

పకశ్చైతేసుఖమనుభవస్వంచమోహాన్ధకారం

సోనావీశఃపరమగగనెనుప్తశక్తిఃస్వనోచిః

35

శ్లో. జీవశ్చైతత్త్రివిధఇతిదోభ్యగ్యజాతంచసర్వం

భోగస్సర్వోజగదితినమంపాదపవాస్యవిక్షోః

అన్యతాప్రతితయమమృతంనిష్ప్రపంచమృహిమ్ని

స్వీయచాస్తేభవతితదిదముక్తజప్రాపభోగ్యమ్

36

శ్లో. నిశ్శేషేస్మిన్నిఖిలజగతీనాశసేషేఽద్వితీయే

సత్యేనంశేనిరుపధిచితౌమాయయాజ్యమ్భితంయత్

విశ్వంసర్వంతదిదమసఖానాశయితాన్తత్త్రివిద్యా

కజ్జంతోయేకతకలవన్నశ్యతిస్సర్వయతః.

37

శ్లో. విద్యాసూర్యేనముదితవతికావపిమాయాన్ధకారో

ధావేద్భూతావళిరథకథంవర్తతాంతత్ప్రమాతా

బ్రహ్మస్యైకంతదహమితిఫరత్రవిద్యేతివిత్రా

భిన్నాఅస్యవివిధవిషయాహస్తవిద్యాఅవిద్యాః.

38

శ్లో. విద్యాభిన్నా వివిధవిషయా బద్ధకత్వానవిద్యా
విద్యా సేయమ్మరిశనమయూమోచక త్వత్తువిద్యా
విద్యామాగ్నోనయతివిబుధాశాశ్వతింబ్రహ్మధామా
విద్యామాగ్నోనయతికృతినోజ్యమృత్యునిమూఢాన్. 39

శ్లో. కర్మప్రాప్త్యస్వరివయదిచానిత్యసన్వైషమోక్ష
స్తస్మాద్జ్ఞానాన్నభవతిపరఃకోపిమాగ్నోవిముక్తః
అజ్ఞాతంప్రస్థితమిదగళేవిస్మృతంకంఠమాల్యం
మోక్షంజ్ఞానాదయతిపునరేబ్రహ్మజన్మాస్తహిమ్. 40

శ్లో. జ్ఞానెనాస్మిన్కలజగతీమూలభూతేనయాతే
జ్ఞాతంసర్వమ్భవతివిదితేమాన్తనస్మత్స్వరూప
సర్వజ్ఞస్సన్నితిపరమవిత్సద్బ్రహ్మసద్దమేతి
స్వల్పజ్ఞానంభవితప్యశాంధుఃఖశోకస్రదాయః. 41

శ్లో. జీవన్ముక్తింపరమమమృతంచాపిసమ్యక్తేనీం
విద్యామేతాంసపరిభజతేదైవవిభంగితోయః
కర్మావిద్యామృషిచభజతేకామధేనుంవిహాయో
పాసీనోగామివసపురుషశ్శోచ్యసవాతిమాత్రమ్. 42

శ్లో. ఆత్మానందంహజమమృతంసిద్ధవచ్చాప్యచారం
హిత్యామూఢోవిషయజనితక్షుద్రసాఖ్యాభిలాషీ
కుర్వకర్మాణ్యపహసితతాంయూతివివృత్తమూఢైః
పిణ్డంత్యక్తైకరతలలిహణోవాక్షుధావీడితోనా. 43

శ్లో. ఆత్మాసద్దామృతనిశితరంగోత్పతచ్ఛీకరాంశ
 ప్రాయాసద్దాశ్రయణవశతోమోఽతేసర్వభావః
 ఆశృజ్ఞానాపిణ్యుశికలాతేనసమృద్ధహేత
 ద్రష్టృహృద్దాద్యాఃపిత్తమునిరరాభాసురాస్సమృతన్తి.

శ్లో. బీవాన్త్యైఃకురుకరకశహాన్యనచ్ఛీకరాని
 ప్రాప్త్యామోవాంశాఃపరమపురుషస్యోపధిప్రాప్తభేదాః
 కిశ్చిజ్ఞత్వమ్పరిమితిమమీబభ్రతీప్రాప్త్యానాం
 నాశేనాకూత్పరమపురుషభేదమేప్రాప్తయూన్తి. 45

శ్లో. బుద్ధిష్యత్యప్రతిఫలతతోభాస్కరస్యప్రహదేషు
 ప్రత్యర్థాణామివసముదయోభావతేచేతనానామ్
 సప్తాస్వాసుప్రహదవదశతేచేతనాభావబిమ్బం
 ప్రత్యర్థావాపరమపురుషంన్విశేషంశన్తి. 46

శ్లో. సత్తాదాత్మాశ్యసవశతోబుద్ధయస్సత్త్విభాజో
 జ్ఞానేనాస్త్రిక్షయమపగతేఽప్రత్యైకభంస్యః
 తస్మాన్మోక్షవిధృతమృతయస్సర్వదాఽన్యత్రసంఘా
 దాత్మాసంస్వంపుభగుపహరేచ్ఛేచముజ్ఞాదిషీకామ్. 47

శ్లో. ఆత్మానాదౌహృదయగహనంసమ్ప్రవిష్టేపురాణ
 ఏశానీశౌకలయతితయోస్సర్వమేకస్త్యసత్త్వ
 అన్నన్నస్యఃకృతఫలచయంఖిన్యతేదీపభావా
 దీశేనాసావపిచకలితోమోదతేవాసుషుప్తా. 48

శ్లో. ఈశోనీశంకలయతినదాసంసరినంవిమోహం

దీశంజీవ్రాతంకలయతిభ్రాజమానంప్రమోదిమ్

ఏకాగ్రాగ్రాధుమమునుయంవెత్తిచిత్తైసయోగా

వ్యస్మిత్కాలతరత్తీసకలంశోకస్థిన్దైవ.

49

శ్లో. ప్రత్యగ్రాపెవరమపురుషేధ్యాతయోగేవ్యప్తే

జీవ్రాలింగైహమితిధిషణాంసంవిప్రజ్యోప్యవిద్యామ్

ఆత్మాసంతంసమగితవాణ్జ్ఞానమోషివ్యసూపం

దైవ్యంశోకంప్రజత్తుచకథంజీవభాసంకథంవా.

50

శ్లో. స్వప్నజీవఃస్వమపిమకటంసోపలభ్యాతిశోచన్

దృష్ట్యాజాగ్రత్సకథమయతేశోకనాశాత్ప్రమోదిమ్

ఆత్మాసంస్వప్నరమపురుషంనోపలభ్యతిజీవ్రా

విద్యామాయుర్మపిబహుశుచంప్రాణ్యమోదెతతంవా.

51

శ్లో. దెహస్యాదైవస్వసుమురయస్తస్యమధ్యేమస్త

నృధ్యేబుద్ధిర్భవతిచతతోమధ్యఆచందకోశః

తస్యాస్తర్యవ్యతిపరమంజ్ఞానమానందరూపం

తద్బ్రహ్మశస్తదపిపురుషఃప్రత్యగాత్మాతదేవ.

52

శ్లో. ప్రాణస్తన్వాభవతిపరమాధారవతస్యచిత్తం

బుద్ధిస్తస్యాబుధజనఇమాంజీవమాహాశ్రయోస్యాః

కోశానందస్తమబుధజనఃప్రాజ్ఞమాహేశమస్య

బ్రహ్మధారోవదతివిబుధోజీవమీశస్తదేవత.

53

శ్లో. భూమిస్తవాభవతిపరిమాధారతపస్తుభూమ్యా
 స్తాసాంతేజోజహన్చినస్టేజన్ప్రాయమవాయోః
 ప్రేక్ష్యశ్చాహంచమహాజహమ్స్తస్యచావ్యక్తమస్య
 బ్రహ్మధారోభవతితదనాధారిమాత్మాగ్రయంహి. 54

శ్లో. దేహస్యస్థవ్యహిరవిపరీతత్యగాత్మస్వరూపా
 త్సంవ్యాప్త్యాపైపరమపురుషోవాసుదేవస్తతోయమ్
 నైతస్యాస్థవ్యహిరవిపరీతకశ్చనాపైపదాన్ధ
 స్సర్వాధారోభవతితదయంహస్తస్వరూపస్తేశ్చ. 55

శ్లో. లోకోష్టైస్తస్మిన్భవతిపురాలోకినాశాచ్ఛపశ్చా
 ద్యచ్ఛిష్టేస్తస్వయమవిబృహత్లోకకాలతఃకేమ్
 కుమ్భాత్పితైర్నకిమపురతఃకుమ్భసాశాచ్ఛపశ్చా
 త్సిద్ధాన్మత్స్నన్వయమపిభవేత్కుమ్భకాలజగత్కామ్. 56

శ్లో. నామాకాశామృదిరచితోకుమ్భకారేణయద్య
 నిధ్యాసూతోన్యచహృతిమయామృత్తికైకైకేనసత్యా
 నామాకాశాబృహతిరచితోమాయయాతద్వకైతే
 నిధ్యాసూతోన్యచహృతిమయాకేవలబ్రహ్మసత్యమ్. 57

శ్లో. నామకాశానఖిలభవతోమృత్తికాంశేవివికై
 లోకస్సగోచరభవతితథాబ్రహ్మతత్తేవివికై
 నామాకారన్వయమిదమృతేనైవవిశ్వాభిధేయం
 నామాకారోపరమపురుషోమాయమాయత్ససర్జ. 58

శ్లో. అద్వైతం సద్భద్రయనిహితం వేదమూర్ధోపధిష్టం
 బ్రహ్మదంతద్భతమృగయతే మూఢలోకోబహిర్వా
 కష్టస్తస్మాదయతినమదం విస్మృతాంకంతనిష్ఠా
 మ్భూషాంచిచ్ఛేపహిరధిషణోయాతికష్టాత్కిమచ్యుత్ . . 59

శ్లో. ఏతద్విద్వాక్ శుభమశుభమస్యాత్మబద్ధైకహేతుం
 నిర్మోకం ద్రాగహిరవసముత్సృజ్య దేశోవసాన
 నిర్లెపస్సన్త్రవతిపరిమబ్రహ్మసాయజ్యమత్ర
 త్రాశాస్సర్వేనధతివిలయం చ్యవ్యహేతువ్యముష్య . 60

శ్లో. తత్త్వజ్ఞోయంకలభవనవ్యాపకం బ్రహ్మతస్మా
 మైతస్యాస్తికవిదపిగతిర్నాగతిర్వాకుతశ్చిత్
 లజ్ఞోద్రహ్మప్రయతిథిషణాధ్యాసహేతోస్తుయానం
 చోత్కాంతిం చాగమసమయతే జన్మనాశావివాంగాత్ . 61

శ్లో. ఏతద్బద్ధోపహితమణురిత్యల్పవిచ్ఛేదిజీవం
 సంసారీతిప్రవదతితథానెక ఇత్యజ్ఞలోకః
 వ్యాపీసర్వజ్ఞ ఇతివిబుధోవస్తుతోసంపృతిశ్చై
 త్యాచప్తేఽముంపరమపురుషాతత్త్వమస్యాదివాక్యాత్ . 62

శ్లో. భూమాకాశాద్యదిభువిఘటస్వాంతరాకాశదేశం
 భిన్నంకుర్యాత్పరమపురుషాత్త్వద్విబుద్ధిశ్చజీవమ్
 మధ్యాహ్నర్కదు్యతిసముదితంతోయమార్ద్రామరుంచే
 త్కుర్యాత్సద్భిః పరమపురుషం సంరన్తం విదధ్యాత్ . 6

శ్లో. నానైక త్పైమరణమయోజ్ఞస్యను క్తావనంతం
సంసారింధర్జయతు కళ్యాణగతస్వన్నయోర్వా
మామూర్వాత్తన్తదిహాధిషణాజ్యమ్భితంసర్వమేవ
దైవతంతస్మాత్పరమపురుషోజీవ ఈశోఽద్వితీయః.

64

శ్లో. త్మత్తజ్ఞోయంసకలతనుభ్యత్తైతమభ్యస్థనకో
నానైవాభ్యాసముమవిదుషఃస్వస్థనజ్ఞాగరేపి
ఏకమ్మశ్యశ్యముమితీశుయస్సర్వభూతేషుసర్వో
పశ్యశ్యసికసుమతిగమృతంసోభయంసశ్యమేతి.

65

శ్లో. మామోపాధిచ్ఛిరితిపరోబుద్ధ్యుపాధిస్తుజీవో
భిన్నేష్యప్రిన్తుకథియగర్భేద్యతేనోచితీస్సా
తాంచాఖిణ్ణాచితీమనుషధినిర్భిదామేకరూపాం
సత్యాంనిత్యాంవిగతభవనాంబోధయన్త్యాగమాన్తాః.

66

శ్లో. ఆత్మాసంవిత్సకలజగతాముక్తిటప్రేమభూమి
ర్దారాసత్యాద్యఖిలమపిచాత్మార్థమెవప్రియంయత్
ఆత్మాశేషీతతథహస్యకామ్యాసురానన్దరూపః
కస్యాస్యాత్మాసభవతిపునశ్చేవత్యైషవేదః.

67

శ్లో. సర్వాత్మాసమ్మరమపురుషంవేదయోనాల్నబుద్ధ
స్వస్యాత్మాసంసభతమనుతే శేషమాత్మాసమీశః
యఃస్వాత్మాసంసరమపురుషంమశ్యతేవాసుదేవం
సస్వాత్మాసంవదతువిబుధఃకస్యవేశస్యశేషః.

68

శ్లో. దేహప్రాణేన్ద్రియకృతయశోక్తయః పశ్యభూతా
 న్యైతత్సర్వం జగదపితృభ్యోన్యాయం వానవేద
 అన్తస్థేనానియమితమిహమృతసంజ్ఞాప్యతేవా
 సోఽస్తిర్యామీః రమపురుషః ప్రత్యగాత్మైవజీవః.

69

శ్లో. యస్యైవాంశాస్సురసరపశుప్రప్యభూతక్షపశ్చం
 వ్యాఽన్యస్థితావ్రివికిరణసత్సత్తతం చెతీయన్తే
 మాయాశక్తిప్రచితకుడుజాయన్త్యచాంశాస్తు కచి
 యస్యైవాంశాస్సురసరపశుప్రప్యభూతక్షపశ్చం

70

శ్లో. అంశోభిన్నోనభవతిమనాగంకినఃకింఘటాద్రం
 భిన్నంప్రాయమ్ముఃకిం చలశోమృత్తికాయావిభిన్న
 సవంభిన్నోనభవతిమనాగీశ్వరాజ్జీవలోకో
 వ్యంశేబ్రహ్మణ్యయమపి కృతోమాయయాఽశాంశిభావః

71

శ్లో. తోయతోయమృయసిదేవయస్సి శక్తుఃత్వైతమేవ
 స్యాదేవంనాపరమపురుషేనంగతోఽద్యైతవన
 సద్యస్సిద్ధావిషయపురుషాన్సంగతావాసురేవ
 నామాకారద్వయమపివిధూయైకతాంతేనయాన్తి.

72

శ్లో. తూణీరస్థోధనురధగతోబాణతయతిలక్ష్మం
 సంసారస్థఃప్రణవమధిగుహ్యైలిజీమ్రామహేశమ్
 చాపంహిత్యాశరధిమయతేలక్ష్మమేకోయథేష
 స్సంసారంచప్రణవమపిసంత్యజ్యజీవన్తథశమ్.

73

శ్లో. మగ్యోజీవ్రావికలభితియోమయ్యతేస్వంవిమోహః
 ద్యావతావద్భవతీసపుమానెషశారీరపవ
 భాయాన్భవోద్విపమశకయోర్వేశశారీరయోర
 స్త్యైసమ్భేదంశ్రుతిరనువదత్యైవసాలోకసిద్ధమ్.

74

శ్లో. అధ్యారోపాపవదససయ్యలోకసిద్ధంచభేదం
 వెవోనూద్యేక్వరపురుషయోస్సన్నిరాచష్టసవ
 తస్మాద్వైదేత్రుతిభిరుదితేపూర్వపక్షత్వబుద్ధ్యా
 వైవాధేయూనిపుణమతిభిఃకాపిసిద్ధాస్తతాధీః.

75

శ్లో. నానహస్యైకియదపినచత్యైవమద్వైతతత్త్వం
 వెదాన్తైహ్యైశదముదితంహస్తసిద్ధాన్తభావాత్
 ద్వైతద్రష్టృభ్యయమఃతథామృత్యురూపంసముక్తం
 సత్యంతస్మాచ్చుతిభిరుదితంచేవమద్వైతమేవ.

76

శ్లో. శారీరాన్తాపురమపురుషఃపుణ్యచాపానురోధా
 స్మర్త్యామర్త్యాసురతశుభణిసోఘరాణాచయోనా
 నిర్వైషమ్యఃషీఘతిపురుషాస్సంపరన్త్యైవమేతే
 నిస్సంసారఃపరమపురుషోదీప్యతేఽపుణ్యపాపః.

77

శ్లో. పుణ్యమృషంజనమరణేశీతముష్ణంచవృద్ధి
 ప్రహాతుత్తృప్త్యయఉతజరాజ్ఞానబాధ్యేచమోదః
 భదోదుఃఖంసుఖమపిచయశ్చానయోధర్మధర్మా
 రోగారోగ్యపరమపురుషేదవన్వబృన్దంనచాస్తి

78

శ్లో. ద్వంద్వైస్తైస్తైః సముచయైః కథ్యతే దీనభావా
 చ్ఛార్తీ రోయంబహులభయసంసారశిథ్థోనిమిగ్న
 తానత్రైతాకపటబజబాచానకార్పిప్రవర్థో
 నాధారస్థకోప్రలపతిహాహాహేతిచామ్యేతిహస్తా. 79

శ్లో. కృష్ణశ్రీమకథవహరిహరేణామనారాయణైతి
 క్రోశకజీవక్షణమపినయత్యైవకాలంశమూఢః
 నామోయస్యకృరణమపినన్తాపపాగ్నితోయం
 తత్తత్తస్యకృరణమమృతంకీముగ్ధాస్యతీతి. 80

శ్లో. బ్రహ్మణ్ణాద్యోబహిరపిననకసంస్పృతీరరాశే.
 పారేమామాయమృతమోదూరతోహృత్పయోజై
 ఆపైన్యజాంసరమపురుషస్సోయమాకన్యజేవా
 క్రోశంస్వప్నోత్సవతిపురుషాస్వైకనాథాన్పిడినాన్. 81

శ్లో. మారథోయమృరమపురుషోవణ్ణతానామృరోక్షో
 హృత్పద్రుఘకరబదరవత్పణ్ణితస్యాపరోక్షః
 స్యత్తైత్రస్థోనిధిరపినుతస్యాసభిజ్ఞస్యదూరే
 తన్నిత్తైపుఞకరబదరవద్వర్తతేనైపితుస్తు. 82

శ్లో. ఈశోయచ్చైంవ్రియచయగుధాదృశ్యవస్తుగ్రహస్త
 త్సర్వోలోకోవిషయరసికైరిన్ద్రియైర్బాహ్యవర్తీ
 ధన్యఃకోనేన్ద్రియపరవశోబాహ్యవృత్తింవిహాయా
 న్నర్వగ్రీనకహృదయనిహితంపశ్యతీశంసుబుధ్ధ్యా. 83

శ్లో. జేతాక్షాణామృతసప్తమా యేన చిత్తం జతంస్యా
 చ్చిత్తం జేతుమ్ప్రీభవతియః పాగనస్థోహజేతా
 ప్రాణాజైతుమ్ప్రీభవతియతిర్యోవివిక్తాద్రిసేవీ
 స్వాతుంచాగ్రాప్రభవతిసవాసంస్యతాయోవిరక్తః. 84

శ్లో. సంసారస్మిన్ విషక బలితేవోదనభూరిమఃభే
 స్వల్పంసౌఖ్యంభజతికలయన్మానప్రేనోవిరక్తిమ్
 విష్ణోర్మా యావదుషహృదయేబాతమాత్రాంవిరక్తిం
 సద్యోబాతాంకేమిమనసాన్యైవహాహాపిశాచీ. 85

శ్లో. విష్ణోర్మా యాన్తరతిసతుయస్సర్వభావేనసర్వా
 ధరాత్రింస్యక్త్యావిమలహృదయోవిష్ణుమేవప్రపన్నః
 విష్ణోర్నామశ్రవణవశతోధావతిప్రాప్తభీతి
 ర్విష్ణోర్మా యాఽశనిరివప్యథాజమ్భభేద్యాత్మజస్య. 86

శ్లో. యాచాత్మాసంరచయతిబతానాత్మభూతంస్వశక్త్యాఽ
 నాత్మానంవారచయతిసృణామాత్మభూతంచిరాయ
 మాయానిద్రాక్షయమయతుసాకింవినైవప్రబోధం
 తస్మాద్బోధనకలపురుషైర్యత్నతస్థేయవ. 87

శ్లో. శ్రోతప్రాయంగురువరముఖాదేషమస్తవ్యవ
 ధ్యాతప్రాయమ్పరమపురుషప్రజ్ఞయైకాగ్రయాలమ్
 జ్ఞాతప్రాయంశమదమయుగచ్ఛాత్రతత్నాయశశ్వ
 ద్వక్తప్రాయంతదితరకధాదూరతోవర్జనీయా. 88

శ్లో. ఉత్పాత్యత్ర త్వతేమమమసిశంత్రియి త్వాపికోపి
 ధ్యాత్వాచప్తేస్వయమహమితీత్మాతలెనై నవిద్యాత్
 ఆశ్చర్యోయస్తదపిఘలస్యాస్మాభూతోమహేశో
 దుశ్చైయత్వాదిహహిపురుషోన్మకాన్విరచ్యత్రి. 89

శ్లో. సాహస్రేఘటేతరలక్షకాబ్రాహ్మణోద్గ్రభోస్స
 ష్టైకస్తైశామయితపురుషేష్వాశ్మతత్త్వస్యచక్రా
 ఏకోఽలభ్యస్తదయుతబుధేష్వాత్మిత్యైస్యవైతాఽ
 లభ్యస్తైకస్తదిహనుతిరాంకుభస్తత్త్వవైతా. 90

శ్లో. తత్త్వజ్ఞస్తత్త్వవికృతమనాత్కామస్వకామో
 నిహామశ్చానవధికసుఖాత్మానుభూతిప్రసన్న
 ఆత్మక్రీడోబహిఃపితనాత్మరామోస్తరాత్మ
 జ్యోతిర్జీవన్మవితపురుషోముక్తతైత్త్యవయస్మాత్. 91

శ్లో. తత్త్వజ్ఞోసానవదతివదన్యాతివైవాపిగచ్ఛత్
 పశ్యంశ్చప్తేనకిమపికృతింనైవశుర్వకరోతి
 అక్షవ్రాతానియతవిషయైతేనాహమాత్మై
 త్యైదంయస్మాత్సద్ధమతిరయంనిష్క్రియంహ్యత్మతత్త్వమ్ 92

శ్లో. రామశ్చాత్మానచలతినయాతీక్షతేనోసభుక్షే
 నోవావక్తిస్వపితిసతథాబుధ్యతేనోసవినై
 నైవాకాంక్షత్వపిచకురుతేఖద్యతేనోసధతై
 నోవాహ్యప్యత్యవికృతచిదానందగూఢోచలోయత్. 93

శ్లో. బ్రాహ్మణానత్యమృతకిరణోఽథాపనీవాప్యథావన్
 డోలైగచ్ఛత్యపితటతస్థగచ్ఛతీవాప్యగచ్ఛన్
 బ్రాహ్మైచ కుమ్యపివనుమతీభ్రామ్యతీనస్థిరైశ్చ
 సత్త్వైగచ్ఛత్యపిచవికృతింగచ్ఛతీవాన్తరాత్మా. 94

శ్లో. సాధాసాధీర్భవతిసకలవ్యాసృతిష్వప్యభిజ్ఞా
 కక్రీణోక్రీపరమపురుషేతద్గతంజీవభానమ్
 సంసారించభ్రమితృప్తాదయానోవయన్త్రిసతీచి
 ప్ర్యామ్నిశ్వైత్యంశిశికిరిణగంబాలిశావాపీమోహత్. 95

శ్లో. భూమాకాశస్సరణపహితస్తజ్జితేబిమ్బితశ్చే
 త్యాకాశోయన్త్రివిధతనయద్భాతిచాత్మాత్తదైవ
 భూమాత్తైక్యకపరమపురుషోయఃపరాత్మాధియావ
 చ్చిన్నప్రత్యజ్భవతిధిషణాబిమ్బితోజీవకాత్మా. 96

శ్లో. యోభూమాత్మాపరమపురుషఃప్రత్యగాత్మాసవన
 ప్రాహుస్తంచౌపనిషదమజంసాక్షిణంనిర్వికారిమ్
 ఏకంసత్యంవిమలమచలంపూర్ణమానన్దమాద్యం
 నిత్యంజ్ఞానంశివమనుషమంసర్వగంసర్వదూమ్. 97

శ్లో. బుద్ధాయశ్చప్రతిఫలితవాన్సోపిజీవశ్చతాదృ
 గ్భిమ్బాభాహిప్రతికృతిరిదంవక్త్రీతుల్యంనకింవా
 ప్రత్యాస్యంకేరభవతితతస్సంసృతిశ్చాపిశీనే
 ప్రత్యాస్యంవాచలతీచలనాత్కస్యసత్వస్యకేవః. 98

శ్లో. సత్వేనత్వేనప్రతిభలితవాక్యం నాత్మానననో
 తస్మాదానానాభవతిసపుష్పస్త్వేనానాన్యోఽఽత్యోః
 ఆకాశోవాసోఽఽహితస్త్వేనాత్మాప్తివైకా
 భూమాకాశాత్పితృపరతప్రత్యగాత్మావ్యాభిన్నః

99

శ్లో. సత్త్వైకమైవలగ్నం మాన్నిశికాముఖం
 స్వస్వాత్మాత్మం సోలమునీతిత్వమాన్నాన్యథాత్మ
 సత్త్వైకైకైకమిహాత్మస్త్వేనాన్యోఽఽత్యోః
 త్స్వత్త్వైకైకైకమిహాత్మస్త్వేనాన్యోఽఽత్యోః

100

శ్లో. బ్రహ్మైకాగ్రాన్యత్వేన ప్రసంగ సైవస్థిభ్యత్వత్వ
 బ్రహ్మైకైకైకమిహాత్మస్త్వేనాన్యోఽఽత్యోః
 బ్రహ్మైకైకైకమిహాత్మస్త్వేనాన్యోఽఽత్యోః
 తస్మాత్త్వైకైకమిహాత్మస్త్వేనాన్యోఽఽత్యోః

101

శ్లో. చిత్తంరక్తమృతమపురఃకేముక్తకాన్తాపభోగం
 భక్తైరక్తంవిలుగయజనెవకాన్తాపభోగమ్
 పుంసోరక్తంవిషయనిచయేమన్తకాన్తాపభోగం
 శాపైరక్తంశమనఃగరేయాతినానాంచభోగమ్.

102

శ్లో. ఆరోగ్యంవాసుజమపియథాభేషజంసాధ్వనాథు
 సోమైవైకాగ్రాన్యత్వేనాన్యోఽఽత్యోః
 భావత్యేనాయతమపిబహిత్త్వ మేతత్త్వైకైకత్వా
 తస్మాత్త్వైకైకమిహాత్మస్త్వేనాన్యోఽఽత్యోః

103

శ్లో. ఏ కాగ్రణాకలయతిహృదాశమ్బుమాంసంఘరాణం
 స్వస్యాత్మాకంసరళహయదాభిద్యతేవాతదాస్య
 చిత్తగ్రన్థిస్థకలవిశయశ్చిద్యతేక్షీయతేవా
 సర్వంకర్మాప్యమృతమభయమ్భిహృసస్యాత్తదైవ. 104

శ్లో. చిత్తైకాగ్రన్తమృతితుపరిమంసాధసమ్బుష్టచర్యం
 దుస్సంసాదంతమతగృహణస్తద్భహాత్తుర్ణమేన
 సిర్గస్తన్యమ్పరిమవిదుషామోక్షకామేసపుంసా
 గహంపుంసామహిగణయుతోదుస్తవోహ్యస్తకూపః. 105

శ్లో. గృహేతిష్ఠకానునివృత్తకలత్రాద్యోక్తిర్నవాన్న
 క్షీరాద్యర్థస్తాభితిడతాకృప్యతేభవ్యతేనా
 అద్రాతిష్ఠస్థజతితుసుఖమిష్టాడకానామభావా
 దద్రావాసమ్ప్రతితుసకలోహవిభేత్సనలోక. 106

శ్లో. దేహేతిష్ఠస్థపిచపురుషాకృప్యతేస్తర్భహిశ్చ
 నాన్వనైనాత్మైరిరివరమిత్తోనైనదేహేతిష్ఠత్
 హర్దాకాశేవిగతకలుషేమంగలెబ్రహ్మలోకే
 తిష్ఠేదస్తన్యయతిసపుమాస్సభిహృలోకంవిశోకమ్. 107

శ్లో. దేవధాశాప్తైర్నిగదితృత్తిబ్రహ్మలోకోయమేక
 స్త్రతాయంయన్త్రదతిపురుషోబ్రహ్మవెత్తాపరోక్షమ్
 అన్యోలోకస్సతువిశతియంసోహమస్మీతివెత్తా
 సాక్షాద్భిహృయమిహసకలవ్యాపిచైతన్యమేన. 108

శ్లో. అగ్నిజ్యోతిర్దినమకరమశ్మాసంశ్చరార్క-
 హ్రదిశ్యమ్భుః పతిసురపతిప్రవృత్తోకానతీత్య
 బ్రహ్మస్థానం ప్రజతీసపునూకసత్యతోకాభిధానం
 నాస్మాదాయాత్మమిపురరిహప్రహ్లావరోక్షమ్. 109

శ్లో. సూర్యురాత్రింకటకముఖషష్మాసదై సత్యలోకం
 చాత్యైశ్వర్ద్యురమయతే పూర్వమిష్టంచకర్తా
 సీతేపుష్కరితథహపతత్యమ్భరాద్వీతమశ్శ్లో
 నృక్షస్యాగ్రాదిరభువిభూమాన్బాలిశోహస్తకప్తమ్ 110

శ్లో. కర్మజ్ఞాన్వయవిరహితోమానమోదేహనాశే
 కీటక్రమ్యాద్యవశ్యమదయక్షుద్రయోనిమ్మృషన్నః
 నిర్దాసస్యజనమరణశశ్వదేమోపయాతి
 ప్రాయణైవంవిధసంగణైః పూరితాసర్వభూతైః. 111

శ్లో. తస్మాత్ప్రత్యఃకలుషహతయేచిత్తశుద్ధిప్రదాయై
 కుర్యాత్కర్మప్రథమముదితంచాగమేనస్వకీయమ్
 త్సక్త్యాతత్తత్ఫలపరిచయంభావ్యపూజేతిబుద్ధ్యా
 కర్మాధ్వాసావితినీగదితోభక్తియోగః పురాణైః. 112

శ్లో. యజ్ఞోదాసంపరమనుజపఃకృతచాన్ద్రాయణేచ
 స్వాధ్యాయస్యాభ్యసనముపవాసోపివేదప్రవాదః
 స్నానసంస్కారప్యసుగణధృతిః పుణ్యతీర్థాటనంవా
 కర్మైదంహిద్విజపరిషదశ్చిత్తశుద్ధిప్రదాయై. 113

శ్లో. చిత్రైశుభైః ప్రణవమశవాహం సమద్యైవతమస్త్రం
 ధ్యాయనోక్తగతదధవిరహా హ్యశ్మైవై కైశలిశ్మేత్
 దీహోఽవాతఫలగతధివాపీచి మోభినిధిర్యా
 నిష్కామ్యుస్సన్నమలసరహాస్యబోధస్వరూపః. 114

శ్లో. ఆత్మాస్యస్సకృదధిగతోఽప్యేషసంసారమఃఖం
 సర్వంకర్మతపయత్యైకాంకల్పకోట్యాన్తిశ్చ
 అజ్ఞాత్వైషంసుజపశివః కామినీపుత్రవిత్తి
 ప్రకృద్వాన్మప్రముఖవిషయాంసిహోయాన్తి హాకమ్ 115

శ్లో. ఏనంజ్ఞాత్వాప్యహహావిబుధశ్శాస్త్రత్రోదేకోక్త్యా
 సప్తస్త్రింతాస్త్రిధవతినహాహస్తశిబ్దాదిభౌగాన్
 ఆకల్పేభ్యోపహిపరిచితాజ్ఞాస్యంనారవిద్యా
 త్యక్తుంశక్త్యాపహిపరిచితాంవిస్మరత్యేషవిద్యానః. 116

శ్లో. తస్మాద్యత్నాత్పరధిషణయూచిత్రమక్షాణిత్యా
 విస్మృత్యాన్యోనుమతిరవిశేషంస్మరేదాత్మతత్త్వమ్
 తస్యైశ్శ్రుత్యాఖరమపురుషస్యాత్మసాక్షాత్కృతిస్యా
 ద్విజ్ఞేతస్మిన్సుమనఃపుమాంబుధాన్మృచ్యతేస్తాత్ 117

శ్లో. శ్రుత్యత్రురమపురుషస్యాశ్రుత్యైషమేవం
 సిత్యంసత్యంవిమలమచలం నిర్వికారంవిచారమ్
 జ్యోతిర్జ్యోతిర్వితతమమృతంశుద్ధమేకంచబుద్ధం
 బ్రహ్మైవాహమ్మయిభవతినౌసంస్మృతిస్సర్వదాపి 118

శ్లో. నాహమృత్యోసతేసురసప్రాసన్నియంనూచితం

నోవాబుద్ధిర్నతమఉతనోతేజఃకుశోపినాహమ్

నాహంజీప్రాసచగుణయుతోనిర్గుణోనోగుణోనో

నోదృద్ధృశ్యంనయదవిషయంనిర్విశేషస్తదస్మి

119

శ్లో. ప్రత్యాఖ్యానెనకలజగతస్సూచ్యమేవావశిష్ట

మృత్యునైకత్వపటుధిషణస్తన్నయుక్తంహినత్వాత్

ప్రత్యాఖ్యాతుర్నచసగుణతాస్యాత్తతోస్యేతివాచ్యం

ప్రత్యాఖ్యానమ్భవతిసయతోవస్తుతోనిర్విశేషే.

120

శ్లో. ప్రత్యాఖ్యాతాసభవతితథావస్తుతశ్చేతిచెత్కిం

ప్రత్యాఖ్యాతుర్నభవనమిదంవేదకోవాసవేద

ఆద్యేయోవేత్త్యయముతసవతత్కథంవాభవేన్న

ప్రత్యాఖ్యాతాపరమనుచితంనాభ్యుపేయంహ్యసాక్షి.

121

శ్లో. సర్వాభావంకలయతితుయోనిర్విశేషఃకథంస

స్యాచ్ఛైవైవంయదయమఖిలాభావతత్ప్రస్వరూపః

వ్యాఖ్యాతాన్నాత్మనివిదితతావేత్తృతావాస్వయస్త

ద్భాస్వానాత్మాపరమపురుషఃకవలోవేదవవ

122

శ్లో. సద్మాసాత్మాభవతినిఖిలాభావరూపఃకథంచే

న్నాయద్దోషోఽలమపిమృషాభావరూపంయదెతత్

అస్యాభావస్సభవతిఘమాన్భావరూపోహినత్య

స్సర్వత్రాయమ్భవతితుయతోభావవైకత్యాత్మా

223

శ్లో. సర్వత్రా సై సమజగతియస్సగుణస్సాత్మకం చే
స్త్రైవంసర్వంసభవతియతోవస్తతస్సర్వగత్వమ్

శ్చైతిబ్రూయాన్నచభవతియద్వస్తుతోనాత్మశబ్దః. 124

శ్లో. విద్యాభూమానభవతిఋతేతత్త్వమదైవతమేకం
కిచ్చద్వస్తుభ్రమమయమిదంనామరూపాత్మకంహి
భాత్యస్తీవాఖిలమపిజగన్మాయయాచేతనస్యా
విద్యాభూమావ్యవహృతిరిహేవాఖిలావర్తతెస్మి. 125

శ్లో. సృష్టికల్పస్థితిరపియతిర్బద్ధముక్తముముతసు
శ్వాస్తాశాస్త్రస్తదిదమఖిలంనైవవిద్యాదశాయామ్
మాయాభావాచ్ఛవతిసకలంచాప్యవిద్యాదశాయామ్
మాయాసత్త్వాద్భూహతిసగుణబ్రహ్మమాయావిచాన్యమ్ 126

శ్లో. భారూపోయస్థవతిపురుషోహృస్మయఃప్రాణరూపో
మాయావ్యాత్మాశుభతమరసఃపుణ్యవాక్ష్పణ్యగర్భః
సత్సంకలోప్యమితమహిమాసద్గుణోమంగలాత్మా
భక్తత్రాణస్సదయఃహృదయఃకామితార్థప్రదాతా. 127

శ్లో. హృత్పద్మస్థఃసకవసనోంగుప్థమాత్రఃపురాణ
స్సావర్ణాంగఃసకచికురఃపుణ్డరీకాయతాక్షః
హేమశ్రుశున్నకలవిబుధైస్సేవ్యమానఃప్రకామం
సంయద్వామస్సకలశుభదోవామనీర్భామనీశ్చ. 128

శ్లో. సవ్యాక్షస్థస్సకలసింగమైస్సేవితో భానుభిష్టే
చంద్రైవిమ్యుత్పపిచదహనజాతరాగ్నాస్థితశ్చ
నానానామాబహులగుణకోనస్తరూపోమలాత్మా
దిప్యాదేవస్వమహిమగతోఖణ్డమోదఃప్రసన్నః. 129

శ్లో. నీరూపోసావపిచభగవాన్తాయయాదివ్యరూప
స్స త్యైలోకవసతిపరమేచారువై కుంతధామ్ని
క్తైలాసేవాకనకధరసచ్చుంగదేశేపయోధౌ
స్వరైచాభ్రధరణివిపరేభూమిప్యప్తేచహస్తః. 130

శ్లో. బ్రహ్మేశైద్వైరుణహిమకరస్వర్గగర్భవసిద్ధ
వ్యాళాదిత్యాసురపితృనరవ్యాఘ్రపశ్వాదిరూపః।
భూమ్యపైజఃపవనఖమయస్సర్వలోకస్వరూపో
విష్ణుర్భూతిప్రథమపురుషోనాస్త్యతోన్యఃపదార్థః. 131

శ్లో. అర్కైస్త్వగ్నిత్రయమధివనః భానయత్యైషసర్వం
ద్యావాభూమ్యార్కరతిచవనః ధారయత్యైషసర్వమ్
సోమామ్భాదద్వయమధివనః సోషయత్యైషసర్వం
కౌక్షాయాగ్నావపిచనివనః పాచయత్యైషసర్వమ్. 132

శ్లో. సర్వస్వాయంహృదిచనివనః ప్రాణిజాతస్యధతై
జ్ఞానాపోహాస్మరణమపివాసర్వవేదైకవేద్యః
వేదజ్ఞశ్చశ్రుతిమకుటకృల్లోకవృక్షసృమూలం
వ్యక్తావ్యక్తోత్తమపురుషవవైషసర్వేశ్వరోహి 133

శ్లో. ఏతస్యానుగ్రహమృతత్రయమంతూలముద్దగ్ధమగ్నిః

క్షైప్తం వాయుః ప్రభవతి స వాస్పద్ధితుం చైషలోకః

ఏతస్యాగ్రైవలసతిరవిర్భేద్యవహ్నినతారా

బ్రహ్మేంద్రాద్యానిపిచనలసస్త్వస్యచాహేమామహత్వమ్. 134

శ్లో. మాహాత్మ్యస్యానధిరపినచాస్యాస్తిభిస్యేవవిష్ణో

రీవీర్యవ్రాతంగణయితుమముష్టైవనాలంసచాపి

భూమ్యై రణాన్తణయతిచ యోవృష్టిధారాభసంఘా

నేతస్యాగ్నేర్జగతిసకలావిస్ఫులింగాహిజీవాః

135

శ్లో. బ్రహ్మణో ఘోహరివరతనూనోమరథాగ్రాత్మజాల

వ్రాతాదేణువ్రజివబహిశ్చైవైరాయాతియాతి

నాసారథాగ్రద్వటదళసదోముష్యనిశ్వాసవతై

రాయాతంచోచ్ఛ్వాసితపవనై స్సర్వమస్తర్హితశ్చ.

136

శ్లో. పాదెలగ్నో భవతిసకలో రణువచ్ఛాస్యభౌఘో

రోలమౌవ్యావాగగనమరుణశ్చైవమారదబిందుః

ఏతత్పాదస్థితరవిమధుప్రాజ్యమాజ్యశనాస్తి

వస్వాదిత్యానిలగణముఖాశ్చోపజీవన్తిః త్యమ్.

137

శ్లో. పాదస్యైశోవసతికమతః పార్షణిచైపురాణో

మత్స్యాంకస్తత్పరమథహలాంకాశ్రయామధ్యభూమిః

దివ్యంచక్రస్తదుపరితతోభానురగ్రేతదీప్త

గర్భైతస్యాస్త్రిభులభువనంచిత్రమస్తాతిమన్తి.

138

10133

